

Sygn. akt VIII U 1380/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 maja 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał I. R. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, do 31 maja 2019 r. /decyzja k. 15-16 odw. plik III akt ZUS /.

Od decyzji ZUS odwołanie w dniu 19 czerwca 2017 r. złożyła wnioskodawczynie, reprezentowana przez adwokata, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /odwołanie k. 2-3 odw./

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie /odpowiedź na odwołanie k. 11-11 odw./

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawczynie I. R. urodziła się (...) Posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe w zawodzie cukiernika. Nigdy nie pracowała. Wnioskodawczynie ma zarejestrowaną działalność gospodarczą, której przedmiotem jest sprzedaż części do maszyn, faktycznie prowadzi ją jednak jej mąż /bezsporne/.

Wnioskodawczynie miała przyznaną okresową rentę z tytułu całkowitej niezdolności w okresie od 6 października 1996 r. do 31 października 2016 r. a od 20 października 2011 r. wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym /bezsporne, decyzje – akta ZUS pliki I i II/

Decyzją z dnia 26 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział I w Ł. wstrzymał I. R. wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy od najbliższego terminu płatności świadczenia, tj. 1 lutego 2016 r. W uzasadnieniu wskazano, iż wnioskodawczynie nie stawiała się na wyznaczony termin badania bez uzasadnionych przyczyn, mimo wezwania organu rentowego /decyzja k. 85 plik II akt ZUS/

Na skutek odwołania wnioskodawczynie od powyższej decyzji wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 739/16 tutejszy Sąd uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę do ZUS do ponownego rozpoznania, umarzając postępowanie w sprawie /bezsporne, wyrok z uzasadnieniem k. 90-94 odw. plik II akt ZUS oraz k. 90, k. 99-106 akt sprawy VIII U 739/16/

W wyniku ponownego rozpatrzenia wniosku decyzją z dnia 21 czerwca 2017 r. ustalone zostało wnioskodawczynie prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2016 r. do 31 maja 2019 r. /decyzja k. 103-104 odw. plik II akt ZUS/

W dniu 28 lutego 2017 r. wnioskodawczynie wniosła o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres /wniosek k. 1-4 plik III akt ZUS/.

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 19 kwietnia 2017 r. ustalił, że wnioskodawczynie nie jest niezdolna do pracy /orzeczenie lekarza orzecznika k. 13-13 odw. plik III akt ZUS; opinia lekarska k. 28-30 plik III dokumentacji orzeczniczo - lekarskiej/.

Po rozpatrzeniu sprzeciwu jaki wnioskodawczynie wniosła od orzeczenia lekarza orzecznika komisja lekarska orzeczeniem z dnia 18 maja 2017 r. ustaliła, że wnioskodawczynie jest okresowo częściowo niezdolna do pracy od 1 lutego 2016 r., tj. od daty wstrzymania świadczenia, do 31 maja 2019 r. Stwierdzono, że daty powstania częściowej niezdolności do pracy nie da się ustalić, ale istniała w dniu 1 grudnia 2016 r. W rozpoznaniu komisji lekarskiej stwierdzono u wnioskodawczynie: organiczne zaburzenia osobowości i nastroju, padaczkę również z napadami czynnościowymi, wadę rozwojową opon mózgowych skutkującą wielokrotnymi zapaleniami opon mózgowo

– rdzeniowych po plastyce w 1990 r. z powodu płynotoku /sprzeciw k. 39-40 plik III dokumentacji orzecznico – lekarskiej; orzeczenie komisji lekarskiej k. 14-14 odw. plik III akt ZUS; opinia lekarska k. 45-48 plik III dokumentacji orzecznico - lekarskiej/.

Orzeczeniem z dnia 13 stycznia 2012 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności postanowił zaliczyć I. R. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe. Stwierdzono, że niepełnosprawność istnieje od urodzenia Ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 28 listopada 2011 r. Wskazano, że jest niezdolna do pracy. Symbol przyczyny niepełnosprawności oznaczono jako O2-P/05-R/10-N /orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 58 plik II dokumentacji orzecznico – lekarskiej/.

W wyniku badania psychiatrycznego przeprowadzonego w dniu 14 sierpnia 2017 r., biegła psychiatra, po zapoznaniu się m.in. z dokumentacją lekarską i opinią biegłego lekarza psychiatry wydaną w sprawie o sygn. akt VIII U 739/16, rozpoznała u wnioskodawczynie organiczne zaburzenia osobowości i zachowania z zaburzeniami lękowymi i konwersyjnymi, które to schorzenie powoduje nadal jej całkowitą okresową (na okres dwóch lat) niezdolność do pracy. Aktualnie brak jest podstaw do orzekania niezdolności do samodzielnej egzystencji.

W trakcie badania wnioskodawczynie była teatralna, demonstracyjna, często wzdychająca, skarżąca się na ból głowy. W kontakcie słownym logicznym, na pytania często odpowiadała zdawkowo, mówiła „nie wiem”, „nie pamiętam”. Tłumaczyła się osłabioną pamięcią, odsyłała do matki, która wszystko wie o niej, czy do męża. Natomiast dość obszernie mówiła o swoich dolegliwościach. Wykazywała chwiejność emocjonalną, napęd w normie. Potwierdziła okresowe występujące lęki, skarżyła się na poczucie niewydolności, bezradności. Doznania psychotyczne aktualnie negowała. Myślom samobójczym zaprzeczała. Skarżyła się na osłabienie pamięci. Wykazywała skłonność do wyolbrzymiania objawów chorobowych.

Wnioskodawczynie, lat 46, legitymująca się wykształceniem zasadniczym zawodowym w zawodzie cukiernika, nigdy nie pracowała i pobierała rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji z przyczyn psychiatrycznych do 2013 r. Następnie orzeczono u niej całkowitą niezdolność do pracy. Badana się odwołała od tej decyzji.

Wnioskodawczynie od urodzenia funkcjonuje z wadą wrodzoną pod postacią niewykształcenia opon mózgowo-rdzeniowych z płynotokiem. Przeżyła wielokrotnie zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Przeżyła również operację - kraniotomię czołowo-ciemieniową. U badanej występują napady padaczkowe z utratą przytomności oraz czynnościowe. Z informacji zawartej w historii choroby neurologicznej wynika, że napady występowały z różną częstością. Napady padaczkowe zakłócają funkcjonowanie wnioskodawczynie a także zdolność do pracy. U badanej stwierdza się również zaburzenia lękowe i konwersyjne. Leczy się ona systematycznie neurologicznie lekami przeciwpadaczkowymi. Dane z dokumentacji medycznej wskazują również na leczenie psychiatryczne wnioskodawczynie od 1998 r. z powodu organicznych zaburzeń osobowości i zachowania, zaburzeń lękowych. Wnioskodawczynie była leczona psychiatrycznie ambulatoryjnie, nie była dotychczas hospitalizowana. CT głowy wykonane w dniu 17 listopada 2005 r. potwierdza stan po prawostronnej kraniotomii czołowo-ciemieniowej oraz zaznaczony zanik korowy płatów czołowych. W ocenie biegłej psychiatry w badaniach psychologicznych potwierdzano organiczne uszkodzenie oun o obrazie zespołu czołowego (organiczne zaburzenia osobowości i zachowania). W badaniach psychologicznych potwierdzono osłabienie wielu funkcji poznawczych tj. w zakresie zdolności spostrzegania, koordynacji wzrokowo-ruchowej, pamięci wzrokowej bezpośredniej, zdolności grafologicznej na podłożu zmian organicznych oun.

Obserwacja wnioskodawczynie w czasie badania psychiatrycznego, analiza jej wypowiedzi oraz materiału zawartego w aktach sprawy nie wskazuje na niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Informacje zawarte w aktach sprawy oraz zachowanie w czasie badania wskazują na skłonność wnioskodawczynie do nasilania objawów chorobowych szczególnie dotyczących zdolności do samodzielnej egzystencji /opinia biegłej psychiatry H. K. k. 25-27, opinia uzupełniająca k. 43/.

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumenty załączone do akt sprawy oraz opinię biegłego lekarza z zakresu psychiatrii.

Podstawą ustaleń w sprawie stała się dla Sądu opinia biegłego psychiatry. Opinia została sporządzona w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej, opinii biegłego psychiatry wydanej w sprawie o sygn. akt VIII U 739/16 oraz wyniki badania bezpośredniego. Biegły zdiagnozował schorzenie, ocenił jego wpływ na sprawność organizmu i zdolność wnioskodawczyni do wykonywania pracy, odnosząc swą ocenę do jej doświadczenia i kwalifikacji zawodowych. Opinia biegłego jest pełna, nie zawiera sprzeczności ani braków, które pozbawiałyby jej mocy dowodowej, została przekonująco uzasadniona, a zawarty w niej końcowy wniosek orzecznicy logicznie wynika z przeprowadzonych badań i analizy dokumentacji lekarskiej.

W ocenie Sądu opinia biegłego psychiatry w dostateczny sposób pozwoliła na wyjaśnienie spornych okoliczności. W pisemnej opinii uzupełniającej biegły wyczerpująco odpowiedział na zarzuty organu rentowego podtrzymując swoją opinię o dalszej całkowitej okresowej niezdolności wnioskodawczyni do pracy na okres dwóch lat od daty wydania opinii.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika organu rentowego zawarte w piśmie procesowym z dnia 24 października 2017 r. (k. 37-37 odw.) i podtrzymane na ostatnim terminie rozprawy tj. wnioski o przeprowadzenie obserwacji psychiatrycznej wnioskodawczyni w warunkach szpitalnych celem zebrania odpowiedniej dokumentacji lekarskiej na okoliczność stanu zdrowia wnioskodawczyni tj. czy odwołująca się jest zdolna do pracy. Bowiem powołany biegły wypowiedział się już w tej sprawie. Zaś po uzupełnieniu kwestionowanej opinii organ rentowy nie wskazał żadnych zarzutów merytorycznych odnoszących się do treści przedstawionej opinii, mogących podważyć ich walor dowodowy. Fakt, że opinia biegłego nie ma treści, odpowiadającej organowi rentowemu, nie może mieć w tym wypadku znaczenia. Odmienne stanowisko oznaczałoby, bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Stosownie do art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 tej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w wymienionych okresach składkowych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17, lub okresach nieskładkowych, o których mowa w art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 57 ust. 2 warunku, o którym mowa w przepisie ust. 1 pkt 3 art. 57, nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Pojęcie osoby niezdolnej do pracy definiuje art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z tym przepisem i niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy /ust. 2 art. 12/, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji /ust. 3 art. 12/. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się, stosownie do art. 13 ust. 1, stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z opinii biegłego psychiatry wynika jasno, że stopień naruszenia sprawności organizmu wnioskodawczyni powoduje jej dalszą całkowitą okresową (na okres dwóch lat od daty wydania opinii tj. do 14 sierpnia 2019 r.) niezdolność do pracy.

U skarżącej stwierdzono organiczne zaburzenia osobowości i zachowania z zaburzeniami lękowymi i konwersyjnymi. Wnioskodawczyni od urodzenia funkcjonuje z wadą wrodzoną pod postacią niewykształcenia opon mózgowo-rdzeniowych z płynotokiem. Przeżyła wielokrotnie zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych oraz operację - kraniotomię czołowo-ciemieniową. U badanej występują napady padaczkowe z utratą przytomności oraz czynnościowe. Napady padaczkowe zakłócają funkcjonowanie wnioskodawczyni a także zdolność do pracy. CT głowy wykonane w dniu 17 listopada 2005 r. potwierdza stan po prawostronnej kraniotomii czołowo-ciemieniowej oraz zaznaczony zanik korowej płatów czołowych. W badaniach psychologicznych potwierdzano organiczne uszkodzenie oun o obrazie zespołu czołowego (organiczne zaburzenia osobowości i zachowania) oraz osłabienie wielu funkcji poznawczych tj. w zakresie zdolności spostrzegania, koordynacji wzrokowo-ruchowej, pamięci wzrokowej bezpośredniej, zdolności grafologicznej na podłożu zmian organicznych oun. Schorzenia te powodują, że wnioskodawczyni jest okresowo całkowicie niezdolna do pracy. Opinia biegłego psychiatry, którą Sąd uznał za wiarygodną, jest w tym zakresie jednoznaczna.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej się prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2017 r. do 14 sierpnia 2019 r. (pkt 1 sentencji).

W pozostałym zakresie tj. w zakresie przekraczającym datę końcową ustalenia prawa do świadczenia Sąd odwołanie oddalił (pkt 2 sentencji).

Na podstawie art. 100 zd. 2 kpc Sąd Okręgowy obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez wnioskodawczynię I. R.. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.) (pkt 3 sentencji).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć

pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi

K.W.